

**GRADSKA KNJIŽNICA
„MATO LOVRAK“
GRUBIŠNO POLJE**

Ivana Nepomuka Jemeršića 1
Grubišno Polje

Ur. broj: 71/ 15

**STRATEŠKI PLAN
GRADSKA KNJIŽNICE „MATO LOVRAK“
GRUBIŠNO POLJE**

2015.-2018.

Grubišno Polje, 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. POVIJEST KNJIŽNICE.....	4
3. SADAŠNJE STANJE.....	5
4. VIZIJA, MISIJA I VRIJEDNOSTI USTANOVE	6
5. PROBLEMI U DJELATNOSTI KNJIŽNICE.....	7
6. FINANCIRANJE KNJIŽNICE.....	7
7. CILJEVI KOJI SE ŽELE POSTIĆI U STRATEŠKOM RAZDOBLJU	8
8. NAČINI OSTVARIVANJA AKTIVNOSTI U TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU	8
9. OČEKIVANI REZULTATI U TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU	9

1. UVOD

Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ Grubišno Polje svojim se, kako temeljnim, tako i strateškim dokumentima opredjeljuje za razvoj demokracije, poštivanje ljudskih prava, učenje kroz cijeli život i slobodni pristup informacijama.

Zbog toga smatramo da je potrebno donijeti Strateški plan razvoja knjižnice koji će biti ujedno i smjernica u razvoju djelovanja same Knjižnice kao moderno, javno središte znanja, informacija i kulture.

Na prijedlog ravnateljice imenovana je radna skupina za izradu Strateškog plana za razdoblje od 2015. do 2018.g.:

1. Ivana Ledić (ravnateljica, koordinator)
2. Mira Kujundžić (predsjednica Upravnog vijeća Knjižnice)
3. Jasmina Car (članica Upravnog vijeća Knjižnice)

Prikupljena dokumentacija:

- 1.) Zakon o knjižnicama,
- 2.) Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj,
- 3.) Statut Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje,
- 4.) Izvještaj o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2014.

1. POVIJEST KNJIŽNICE

Godine 1881. osnovana je Čitaonica u Grubišnom Polju. U malom prostoru građani su mogli provesti svoje slobodno vrijeme čitajući novine, časopise i knjige. Prostorije Čitaonice bile su otvorene od 8 do 22 sata. Bio je to veliki i značajan trenutak za mjesto i okolice. Nakon prvog oduševljenja, došlo do poteškoća. Broj članova se počeo smanjivati, tako da je 1892. godine ostalo samo pet redovitih članova. Zahvaljujući upravitelju kotarske oblasti Đuri Horvatu, čitaonica se obnavlja i još iste godine dobiva trideset redovitih članova. Članovi čitaonice su bili veoma aktivni. Osim nabave stručne i zabavne literature, pristupa se i uvježbavanju igrokaza. Iste godine 1892. članovi Čitaonice daju prvu kazališnu predstavu („Kita cvijeća“) u Grubišnom Polju. Na ponos Grubišnog Polja 1899. godine počinje izlaziti prvi „Učiteljski glasnik“ zemaljski staleški list, namijenjen učiteljima u Hrvatskoj i Slavoniji. Pokretač i urednik lista je Vjekoslav Klemen.. Od tada je Čitaonica prolazila kroz mnoge uspone i padove.

Nakon II svjetskog rata sagrađena je zgrada (1948. g.) u koju se smjestilo Narodno sveučilište „Petar Preradović“, a obnašalo je kulturno – prosvjetnu djelatnost. U sastavu Narodnog sveučilišta svoje mjesto našla je i Narodna knjižnica i čitaonica. Godine 1986. Narodno sveučilište „Petar Preradović“ mijenja naziv u Centar za kulturu i informiranje Grubišno Polje. Knjižnica je prvobitno imala jedva 40m² sa skromnim knjižnim fondom i područnom knjižnicom u Velikom Grđevcu.

Područna knjižnica je osnovana 1924 godine na inicijativu advokata dr. Ante Adžije. Bila je smještena u prostorijama bivše gostionice „Šnajder“, posjedovala određen fond knjiga i znatan broj vrijednih povijesnih slika. U to vrijeme sav prihod išao je na održavanje knjižnice i proširenje knjižničnog fonda. Zbog nedostatka sredstava nije se znatno razvila. Trenutno broji oko 3 500 knjiga , pedesetak korisnika i radi jednom tjedno po dva sata. Nabavljeno je računalo, fond je obrađen i uskoro će biti u funkciji.

Knjižnica se godinama razvijala, proširivala. Prva oprema nabavljena je 1990. godine, kada je izvršena znatnija adaptacija prostora. Opremom, prostorom i knjižnim fondom stvorili su se uvjeti za modernizaciju knjižnice. Među prvima u regiji uveli smo računalnu obradu podataka . Uvođenjem Metel -win programa 1999. godine, iako prostorno i kadrovski mali krenuli smo prema 21. stoljeću. Godine 2001. otvoren je Dječji odjel s igraonicom. Krajem lipnja 2007. godine Knjižnica se uselila u novouređeni prostor koji obuhvaća još dodatnih 100m² . U takvom prostoru Knjižnica će moći provoditi niz aktivnosti koje prije nije bila u mogućnosti, kao razne akcije i programe iz područja odgoja i obrazovanja, kulture, razna predavanja za sve uzraste, te izložbe knjiga i druge građe.

Godine 2003. Centar za kulturu i informiranje mijenja naziv u Centar za kulturu i informiranje „dr. Franjo Tuđman“.

Primjenom Zakona o knjižnicama i na poticanje Matične službe Bjelovarsko-bilogorske, u 2005. godini pomalo se počinjalo raspravljati o mogućnosti izdvajanja Knjižnice. Zahvaljujući razumijevanju gradonačelnika i Gradskog vijeća, 24. listopada 2005. godine donesena je Odluka o osnivanju Gradske knjižnice Grubišno Polje. Nakon niza pravnih procedura, 2. veljače 2006. godine dolazi do izmjene odluke i konačno se Knjižnica osamostaljuje i postaje **Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ Grubišno Polje.**

3. SADAŠNJE STANJE (podaci od 31.12.2014.)

Realizaciju programa rada u Knjižnici provodi jedna djelatnica. Trenutno posjeduje fond od 32048 knjižne i 1859 jedinica AV građe. U cilju okupljanja što većeg broja korisnika i što veće iskorištenosti knjižnice godišnje se nabavlja oko 1000 jedinica knjižne (knjige), i ne knjižne građe (igračke, muzički CD-a, DVD-a, zvučne knjige). U 2014.g. Knjižnica se svake godine javlja na Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi za nabavu knjižnične građe, a Grad Grubišno Polje i Ministarstvo kulture redovito prati nabavu svojim sredstvima. Nabava se provodi i otkupljenom građom od nakladnika a darovanu građu prima i od ustanova i pojedinaca.

Knjižnica je brojila 1267 korisnika od toga 400 aktivnih (koji uplaćuju članarinu), 5.871 posuđenih jedinica knjižne građe (svezaka knjiga) i 3173 posuđenih jedinica multimedije.

Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ krajem 2014. godine koristila je ARHiNET ,mrežni informacijski sustav za opis, obradu i upravljanje arhivskim gradivom i Metel-Win računalni program koji koristimo za obradu knjižne građe.

Grubišno Polje je mali grad sa malo stanovnika.Srednja i Osnovna škola s godinama broji sve manji broj učenika,a to se itekako odražava i na broj naših korisnika. Gradska knjižnica “Mato Lovrak” uz Centar za kulturu i informiranje dr. Franjo Tuđman jedini su nosioci kulturnih sadržaja, tako da se treba uložiti puno truda i zanimljivog sadržaja da bi se privukla pozornost korisnika.

Uz aktivnosti koje se odvijaju u Knjižnici:

- a) intenzivniji rad na animaciji korisnika, kroz organizirane posjete Dječjeg vrtića, osnovne i srednje škole,
- b) kreativne radionice i igraonice različitih sadržaja,
- c) izložbe dječjih radova,
- d) humanitarnim akcijama,
- e) predavanjima za roditelje i djecu s raznim temama nastojimo povećati broj korisnika.

Prostor čine: Dječji odjel sa igraonicom i radionicom, Informativno posudbeni odjel za odrasle, Studijski odjel sa čitaonicom, Zavičajna zbirka, Područni odjel knjižnice u Velikom Grđevcu.

DJEČJI ODJEL S IGRAONICOM

Dječji odjel namijenjen je djeci predškolske i školske dobi, a cilj mu je razvijanje ljubavi prema knjigama i potrebe za čitanjem, kreativno i samostalno korištenje svih izvora informacija i kvalitetno organiziranje slobodnog vremena. Na Dječjem odjelu knjižnice nalazi se cjelokupna dječja književnost, slikovnice za predškolsku djecu, dječji časopisi, te različite društvene igre i igračke.

INFORMATIVNO POSUDBENI ODJEL ZA ODRASLE

Preko Informativnog posudbenog odjela za odrasle odvija se međubibliotečna posudba, koja omogućuje pristup našoj stručnoj građi svim knjižnicama u Hrvatskoj, a isto tako stručna građa drugih knjižnica dostupna je Gradskoj knjižnici „Mato Lovrak, odnosno svim našim korisnicima.

STUDIJSKI ODJEL

U Studijskom odjelu smještena je referentna zbirka koja sastoji od različitih enciklopedija, leksikona i rječnika. Pristup građi je slobodan, a u svakom se trenutku može obratiti knjižničarki koja nastoji pomoći svim korisnicima pri odabiru građe. Spomenuta se građa koristila samo u knjižnici. Na Studijskom odjelu smještena su dva računala s pristupom internetu, dvanaest mjesta za tihi rad, te je na taj pruža mogućnost samostalnog rada u knjižnici uz korištenju referentne zbirke. U sklopu Studijskog odjela nalazi se i Čitaonica, a svim korisnicima u ponudi je veliki izbor novina i časopisa.

ZAVIČAJNA ZBIRKA

U okviru knjižnog fonda Gradske knjižnice „Mato Lovrak”, posebno mjesto i ulogu ima Zavičajna zbirka, koju čini zbirka plakata, letaka, kataloga izložbi, pozivnica, biltena, fotografija, učeničkih radova, prikupljene tiskane građe, te drugi nosioci informacija, koji se svojim sadržajima odnose na Grubišno Polje. Smještena je na katu, neposredno uz Studijski odjel, te čini jezgru najvrednije knjižne građe u Knjižnici. Zavičajna zbirka je dio nacionalnog fonda ove sredine i kao takva dragocjen izvor informacija. Trenutno u zavičajnom zbirci brojimo oko 75 svezaka knjiga.

PODRUČNI ODJEL U VELIKOM GRĐEVCU

Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ u svom sastavu ima i Područni odjel u Velikom Grđevcu koji obuhvaća prostor površine od 36m². Područni odjel knjižnice trenutno posjeduje 4.639 jedinica knjižne građe. Svake godine povećavamo fond knjiga, otkupom i kupnjom sredstvima Ministarstva kulture, te općine Veliki Grđevac. U Knjižnici se nalazi amortizirani namještaj, jedno stolno računalo i printer. U realizaciji rada sudjeluje jedna djelatnica koja je uz osnovne knjižničarske poslove obavlja i obradu knjižne građe (inventarizacija i klasifikacija, signiranje itd.). Krajem 2014. godine Područni odjel je adaptiran i kao takav omogućio ljepši i kvalitetniji boravak djelatnici i svim korisnicima u knjižnici.

Programima i aktivnostima koji su se odvijali tijekom godina nastojimo educirati i animirati što veći broj građana Grubišnjog Polja, s tim da na prvom mjestu bude knjiga i sve mogućnosti korištenja knjižnice.

4. VIZIJA, MISIJA I VRIJEDNOST USTANOVE

VIZIJA kratkoročnog razvoja Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje temelji se na:

- nastojanju da ova ustanova postane još prepoznatljivije kulturno središte i mjesto koje nudi brojne sadržaje za djecu i odrasle,
- središte čije je osnovna djelatnost nabava, čuvanje i davanje na korištenje knjižnu i neknjižnu građu,
- mjesto slobodnog pristupa cjelokupnom znanju i civilizacijskim tekovinama za sve građane s naglaskom na zavičajnoj zbirci koja je od posebnog interesa naročito za lokalnu sredinu gdje Knjižnica djeluje.

MISIJA Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje temelji se na:

- pružanju provjerenih usluga koje odgovaraju obrazovnim i kulturnim potrebama svih stanovnika (korisnika) grubišnopoljskog kraja bez obzira na dob, spol, mjesto stanovanja, nacionalnu pripadnost, rasu, vjersko ili političko uvjerenje.

VRIJEDNOST ustanove Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje temelji se na:

- prostoru i opremi (nakon adaptacije i dogradnje 2009.g.), ukupno 270m², od toga 240m² samo za korisnike, 28 sjedećih radnih mjesta za korisnike, te 6 prisutnih mjesta za internet, 10 računala s pristupom internetu, odjelima u kojima radi knjižničar s stručnim znanjima i vještinama,

- različitim edukativno- kulturološkim programima namijenjenim korisnicima različite starosne dobi,

- raznolikosti knjižnične građe i knjižničnih programa,
- partnerstvu na lokalnoj razini,
- suradnji sa svim kategorijama korisnika, vodeći se načelom pružanja kvalitetnih usluga i poštujući njihovu privatnost i osobnost.

- Knjižnici kao dnevnom boravku Grada Grubišnoga Polja.

5. PROBLEMI U DJELATNOSTI KNJIŽNICE

- nepokrivenost pojedinih područja uslugama narodnih knjižnica,
- naplaćivanje članarine i zakasnine korisnicima,
- nedostatan broj djelatnika u odnosu na postojeće Standarde i potrebe,
- neprovedivost nekih zakonskih rješenja i nedostatak podzakonskih dokumenata (Zakon o autorskom pravu, zakoni o nabavi roba i usluga ...),
- nesustavna i nedostatna zaštita građe,
- pad ili stagnacija interesa za knjigu i čitanje,
- nedovoljna javna prepoznatljivost djelatnosti narodnih knjižnica,
- premali broj korisnika (smanjen broj stanovnika),

6. FINANCIRANJE KNJIŽNICE

Planirani izvori prihoda:

- proračun Grada Grubišnoga Polja ;
- Ministarstvo kulture;
- Bjelovarsko-bilogorska županija;
- Općina Veliki Grđevac.

Financijsku politiku poslovanja Knjižnice vodi Upravno vijeće Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje uz prethodnu suglasnost Gradskog vijeća Grada Grubišnoga Polja.

Struktura izvora prihoda:

- prihodi po posebnim propisima(članarina);
- prihodi od pruženih usluga (Internet i fotokopiranje);
- proračun Grada Grubišnoga Polja za poslovanje (plaće i doprinosi za zaposlene);
- proračun Grada Grubišnoga Polja za knjige;
- proračun Ministarstva kulture za knjige;
- proračun Bjelovarsko-bilogorske županije;
- proračun Općine Veliki Grđevac.

Izvori vlastitih prihoda izravno su vezani uz rashode, npr. prihodi od članarine i pruženih usluga troše se za nabavu knjižne i neknjižne građe. Svi prihodi strogo su namjenski

Nastojeći udovoljiti svim dobnim skupinama „osluškivanjem „ njihovih potreba, Knjižnica će i dalje nabavljati raznovrsnu knjižničnu građu na sljedeće načine: kupnjom, otkupom Ministarstva kulture, darom i zamjenom (naknada za izgubljene primjerke).

7. CILJEVI KOJI SE ŽELE POSTIĆI U STRATEŠKOM RAZDOBLJU

- jednake mogućnosti za sve građane u korištenju pristupa znanju i informacijama,
- međusobno funkcionalno povezivanje s ostalim knjižnicama,
- ulaganje u razvoj knjižnice,
- besplatan pristup telekomunikacijskoj i informacijskoj infrastrukturi,
- definiranje osnovnih usluga knjižnice, te osiguranje njezinog besplatnog korištenja za sve građane,
- osiguranje uvjeta za nabavu svih vrsta knjižnične građe,
- analiza i vrednovanje dijela građe (zavičajne zbirke) i njezina zaštita (fizički i digitalizacija),
- podizanje razina svih vrsta pismenosti,
- promicanje čitanja,
- provođenje sustavnih istraživanja potreba korisnika,
- različitim aktivnostima širiti krug korisnika,
- izgradnja sustava za kontinuirano i jednoobrazno praćenje i vrednovanje rada knjižnice.
- promicati svijest o kulturnom, posebice zavičajnom naslijeđu (tribine, predavanje, izložbe, književni susreti...),
- gajiti dijalog među kulturama i zastupati kulturne različitosti,
- osigurati osnovne uvjete za rad Područnog Odjela Knjižnice u Velikom Grđevcu (adekvatan djelatnik/ knjižničar),
- provođenje suradnje kroz rad na zajedničkim partnerskim projektima,
- uključivanje Knjižnice u međunarodnu suradnju,
- proširiti i intenzivirati dosadašnju dobru suradnju s udrugama civilnog društva.

8. NAČINI OSTVARIVANJA AKTIVNOSTI U TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU

- identificiranje potencijalnih korisnika,
- analiza potreba unutar zajednice,
- unapređivanje službi i usluga za korisnike,
- pružanje obavijesti u tiskanom i elektroničkom obliku,
- osiguravanje relevantnih i kvalitetnih informacija o zajednici u kojoj knjižnica djeluje,
- razvijanje usluga za djecu, usluga za mlade i usluga za odrasle prema najviši profesionalnim standardima i dostignućima struke,
- osiguravanje građe za cjeloživotno učenje i slobodno vrijeme,
- osiguravanje usluga namijenjenih skupinama unutar zajednice i usluga za posebne grupe korisnika,
- provođenje projekata za podizanje razine svih vrsta pismenosti i čitanja,
- provođenje sustavnih istraživanja potreba korisnika,

- osiguranje informacija o Europskoj uniji i uključivanje u e-Europu,
- osiguravanje zajedničkog pristupa elektroničkim izvorima,
- pristup uslugama na daljinu (e-katalog, rezervacija građe i produženje roka posudbe građe, online referentne usluge),
- definiranje osnovnih knjižničnih usluga i programa koji će biti besplatni za sve građane,
- definiranje knjižničnih usluga s dodanom vrijednosti koja se naplaćuje,
- određivanje korisničkih skupina kao prioriternih u osiguravanju besplatnih knjižničnih usluga u navedenom strateškom razdoblju (djeca, društveno isključeni, osobe s posebnim potrebama),
- povećanje nabave građe na novim medijima,
- izrada plana digitalizacije građe i odabir građe,
- kontinuirana fizička zaštita građe korištenjem zaštitnih folija,
- elektronička zaštita fonda knjižnice,
- suradnja na lokalnoj razini sa drugim knjižnicama, muzejima, arhivima i drugim ustanovama,
- suradnja i partnerstvo s obrazovnim i drugim ustanovama na lokalnoj razini (vrtići, škole) čije programe knjižnica obogaćuje kulturnom komponentom,
- suradnja s institucijama lokalne uprave,
- suradnja s nevladinim udrugama u području promicanja kulture, obrazovanja, ljudskih prava i sl.,
- pomoć korisnicima u stjecanju znanja i vještina za učinkovito korištenje knjižnične građe i izvora znanja,
- stalno stručno usavršavanje knjižničnih djelatnika,
- ulaganje u edukaciju djelatnika ,
- kontinuirano financiranje održavanja informatičke opreme, nabave nove informatičke opreme zbog potreba razvoja sustava kao i zamjene starih i dotrajalih elemenata informatičke opreme novim radi zadržavanja dostignute kvalitete rada.

9. OČEKIVANI REZULTATI U TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU

-Povećana posudba i potreba za organiziranjem cjelodnevne otvorenosti Knjižnice za korisnike,

-prema minimumu Standarda za narodne knjižnice prema veličini fonda, nabave, te posudbe građe (ne uzimajući u obzir posebne programe rada s djecom i mladima te ostale kulturno-edukativne aktivnosti koje zahtijevaju potreban još jedan stručni djelatnik) rezultiralo je potrebom za zapošljavanje još jednog stručnog djelatnika.

- povećanje nabave građe u skladu sa Standardima,
- povećanje broja korisnika,
- kontinuirana nabava računalne opreme na pojedinim odjelima zbog zastarjelosti.

Knjižnica trenutno ima dovoljno prostora za razdoblje od 3 godine, no međutim u narednom razdoblju s obzirom na priljev knjižne i neknjižne građe javiti će se potreba za nabavom dodatnih polica u istom prostoru.

RADNA SKUPINA:

1. Mira Kujundžić(predsjednica Upravnog vijeća Knjižnice)

2. Jasmina Car (članica Upravnog vijeća Knjižnice)

Grubišno Polje, 15. listopada 2015.g.

Ravnateljica
Ivana Ledić